

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про фінансову реструктуризацію

(З 19 жовтня 2019 року цей Закон втратить чинність, крім змін до частини четвертої статті 559 Цивільного кодексу України, законів України "Про банки і банківську діяльність", "Про іпотеку", "Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень" відповідно до пункту 2 статті 31 цього Закону)

Цей Закон визначає умови та порядок проведення процедури добровільної фінансової реструктуризації боржника із вжиттям заходів, передбачених цим Законом.

Стаття 1. Визначення термінів

1. Для цілей цього Закону терміни вживаються в такому значенні:

1) арбітр - фізична особа, яка здійснює професійну діяльність, пов'язану з наданням публічних послуг, та призначена арбітражним комітетом для вирішення спорів, що виникають під час проведення процедури фінансової реструктуризації;

2) арбітражна угода - угода сторін про передачу спорів, що виникають під час проведення процедури фінансової реструктуризації, до арбітражу згідно з арбітражним регламентом;

3) арбітражний регламент - документ, яким визначаються порядок та правила вирішення спорів, що виникають під час проведення процедури фінансової реструктуризації, процедура проведення арбітражу, порядок формування списку арбітрів, кваліфікаційні вимоги до арбітрів, положення про арбітражні збори та витрати, інші питання, пов'язані з вирішенням спорів під час проведення процедури фінансової реструктуризації;

4) банк за участю держави - банк, частка державної власності у статутному капіталі якого становить менше 100 відсотків;

5) боржник - юридична особа - суб'єкт підприємницької діяльності, який має заборгованість хоча б перед однією фінансовою установою, що не є пов'язаною з боржником особою, та ініціює проведення процедури фінансової реструктуризації відповідно до цього Закону, у тому числі комунальні та державні підприємства, крім фінансових установ та казенних підприємств;

6) грошове зобов'язання - зобов'язання боржника сплатити кредитору певну грошову суму відповідно до цивільно-правового правочину (договору) та на інших підставах, передбачених законодавством України. До грошових зобов'язань належать також зобов'язання щодо сплати податків, зборів (обов'язкових платежів), крім страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне та інше соціальне страхування, зобов'язання, що виникають внаслідок неможливості виконання зобов'язань за договорами поставки,

зберігання, підряду, найму (оренди), ренти тощо та мають бути виражені у грошових одиницях.

До складу грошового зобов'язання боржника включаються неустойка (штраф, пеня) та інші майнові чи фінансові санкції.

До складу грошового зобов'язання боржника не включаються зобов'язання перед засновниками (учасниками) боржника - юридичної особи, що виникли з такої участі, заборгованість із заробітної плати працівників боржника.

Склад і розмір грошового зобов'язання визначаються на день подання боржником до секретаріату письмової заяви про реструктуризацію;

7) державне підприємство - підприємство, що діє на основі державної власності, або підприємство, у статутному капіталі якого частка державної власності становить 50 і більше відсотків;

8) державний банк - банк, 100 відсотків статутного капіталу якого належать державі;

9) договір про відстрочку - договір між боржником, залученими кредиторами та поручителями (за наявності) про період та умови утримання кредиторів від здійснення дій щодо стягнення боргів з боржника та/або поручителів та звернення стягнення на предмет застави (іпотеки) у судовому або позасудовому порядку;

10) забезпечений кредитор - кредитор, вимоги якого забезпечені заставою (у тому числі іпотекою);

11) залучений кредитор - визначений боржником кредитор, вимоги якого можуть бути реструктуризовані відповідно до процедур, передбачених цим Законом, та який підписав згоду на реструктуризацію, а також орган стягнення (у разі визначення його боржником залученим кредитором у заяві про реструктуризацію), який бере участь у процедурі фінансової реструктуризації у порядку, визначеному цим Законом;

12) згода на реструктуризацію - письмовий договір між боржником та залученим кредитором, який є підставою для початку проведення процедури фінансової реструктуризації та містить арбітражну угоду;

13) інвестор - фізична особа та/або юридична особа, яка бажає взяти участь у процедурі фінансової реструктуризації боржника;

14) комунальне підприємство - підприємство, що діє на основі комунальної власності територіальної громади, або підприємство, у статутному капіталі якого частка комунальної власності територіальної громади становить 50 і більше відсотків;

15) кредитор - фізична особа, фізична особа - підприємець, юридична особа, органи стягнення, які мають документально підтверджені вимоги до боржника щодо його грошових зобов'язань;

16) критичний фінансовий стан - ситуація, коли боржником визнана неспроможність своєчасно виконати свої грошові зобов'язання перед кредиторами;

17) мораторій - зупинення виконання боржником вимог залучених кредиторів і пов'язаних осіб боржника та зупинення здійснення заходів з виконання цих вимог, у тому числі зупинення перебігу строку пред'явлення вимоги до поручителів;

18) незалежний експерт - фізична особа, фізична особа - підприємець чи юридична особа, яка не є пов'язаною з боржником та/або з кредитором, відповідає вимогам, встановленим спостережною радою, обрана зборами кредиторів та проводить огляд фінансово-господарської діяльності боржника і готує звіт про проведення огляду фінансово-господарської діяльності боржника;

19) органи стягнення - центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, державну політику у сфері державної митної справи, державну політику у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового, митного законодавства, та їх територіальні органи, уповноважені здійснювати заходи щодо забезпечення погашення податкового боргу у межах повноважень, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах казначейського обслуговування бюджетних коштів, бухгалтерського обліку виконання бюджетів, орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері організації примусового виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб);

20) план реструктуризації - договір, відповідно до якого проводиться реструктуризація грошового зобов'язання та/або господарської діяльності боржника у процедурі фінансової реструктуризації, укладений у порядку, визначеному цим Законом, між боржником, залученими кредиторами та інвесторами (за наявності), а також іншими особами, на яких покладені обов'язки відповідно до плану реструктуризації;

21) повідомлення про спір - документ, на підставі якого починається проведення процедури розгляду спору в арбітражі;

22) пов'язана особа - особа, яка має спільного з боржником кінцевого (кінцевих) бенефіціарного (бенефіціарних) власника (власників), контролера (контролерів); особа, в якій боржник володіє істотною участю; особа, яка володіє істотною участю у боржникові; особа, яка поряд з боржником має спільного (спільних) власника (власників) істотної участі; або особа, яка належить фізичній особі або контролюється фізичною особою, яка перебуває у родинних стосунках (є чоловіком (дружиною), прямим родичем (батьком, матір'ю, дитиною, рідним братом, сестрою, дідом, бабою, онуком, онукою), прямим родичем чоловіка (дружини), дружиною (чоловіком) прямих родичів) з кінцевим бенефіціарним власником (контролером) боржника або з власником (власниками) істотної участі у боржникові; особа, яка є поручителем (майновим поручителем) за зобов'язаннями такого боржника. Державні банки, банки за участю держави, інші державні підприємства або органи державної влади для цілей цього Закону не вважаються пов'язаними особами стосовно боржників, які є державними підприємствами;

23) процедура фінансової реструктуризації - комплекс заходів з реструктуризації грошового зобов'язання та/або господарської діяльності боржника, що здійснюється на умовах та в порядку, встановлених цим Законом;

24) рамковий договір фінансової реструктуризації (далі - рамковий договір) - договір між фінансовими установами про координацію їхніх дій у процедурі фінансової реструктуризації боржника;

25) спір - протиріччя або суперечка між залученими кредиторами чи між залученими кредиторами та боржником щодо пріоритетності та розміру вимог кредиторів; суперечки між залученими кредиторами щодо затвердження та/або внесення змін до затвердженого плану реструктуризації необхідною кількістю голосів, будь-які інші суперечки, що виникають з рамкового договору та протягом процедури фінансової реструктуризації;

26) фінансова установа - установа, яка є фінансовою відповідно до Закону України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг", міжнародна

фінансова організація, іноземна юридична особа, яка є іноземною фінансовою установою відповідно до законодавства держави її реєстрації та надала кредит, позику в іноземній валюті резиденту України на підставі договору, зареєстрованого Національним банком України.

Для цілей цього Закону термін "істотна участь" вживається у значенні, наведеному у Законі України "Про банки і банківську діяльність", термін "кінцевий бенефіціарний власник (контролер)" вживається у значенні, наведеному у Законі України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення". Інші терміни, що вживаються в цьому Законі, наведені у значенні, встановленому законом.

Стаття 2. Мета та сфера дії Закону

1. Фінансова реструктуризація здійснюється з метою:

- 1) сприяння відновленню господарської діяльності боржників, які перебувають у критичному фінансовому стані, шляхом реструктуризації їхніх грошових зобов'язань та/або їхньої господарської діяльності;
- 2) підтримки стабільності фінансової системи;
- 3) забезпечення доступу боржників до фінансування для відновлення їхньої господарської діяльності.

2. Процедура фінансової реструктуризації застосовується до реструктуризації господарської діяльності та активів боржника, у тому числі тих, що розміщені за межами України, і до грошового зобов'язання боржника, включаючи таке, що виникло на підставі договорів, які регулюються іноземним законодавством.

Стаття 3. Застосування інших законів

1. На період дії цього Закону інші закони України діють з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом.
2. Права та обов'язки кредиторів та боржників визначаються відповідно до норм законодавства України у частині, що не суперечить цьому Закону.
3. Незалежно від суб'єктного складу сторін спору процедура вирішення спорів в арбітражі, передбачена цим Законом, регулюється положеннями Закону України "Про міжнародний комерційний арбітраж" з урахуванням особливостей, передбачених цим Законом.

Стаття 4. Участь боржника у процедурі фінансової реструктуризації

1. Боржник має право на участь у процедурі фінансової реструктуризації згідно з цим Законом у разі, коли він перебуває у критичному фінансовому стані, а його господарська діяльність може бути визнана перспективною.

Діяльність боржника визнається перспективною, якщо залучені кредитори підписали згоду на реструктуризацію.

Перспективність господарської діяльності боржника підтверджується звітом про проведення огляду фінансово-господарської діяльності.

2. Боржник не має права подавати заяву про реструктуризацію протягом 18 місяців після початку проведення процедури фінансової реструктуризації за його попередньою заявою або після ініціювання боржником санації боржника до порушення провадження у справі про банкрутство згідно із Законом України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом".

3. Якщо заяву про реструктуризацію подають декілька боржників, які є пов'язаними особами і мають хоча б одного спільного кредитора - фінансову установу, то фінансова реструктуризація таких боржників може проводитися в рамках однієї процедури фінансової реструктуризації, за умови що залучені кредитори - фінансові установи кожного боржника письмово погодили проведення такої процедури у порядку, визначеному частиною другою статті 23 цього Закону.

Стаття 5. Участь кредиторів у процедурі фінансової реструктуризації

1. У процедурі фінансової реструктуризації мають право брати участь фінансові установи, які є кредиторами боржника.

Інші кредитори мають право брати участь у процедурі фінансової реструктуризації, якщо в такій процедурі бере участь принаймні одна фінансова установа, що не є пов'язаною з боржником особою.

2. Кількість голосів залученого кредитора визначається пропорційно розміру грошових зобов'язань боржника або кількох боржників, щодо яких прийнято рішення про спільне проведення процедури фінансової реструктуризації, перед таким кредитором, кратному одній тисячі гривень, без урахування неустойки (штрафу, пені) та інших майнових чи фінансових санкцій, зобов'язань за договорами купівлі цінних паперів, роялті, зобов'язань з виплати авторської винагороди.

Грошове зобов'язання в іноземній валюті для цілей визначення кількості голосів визначається у гривні за офіційним курсом гривні до іноземної валюти, встановленим Національним банком України на день подання боржником до секретаріату письмової заяви про реструктуризацію.

3. Кількість голосів залученого кредитора - фінансової установи під час прийняття рішень у випадках, визначених цим Законом, визначається виходячи з розміру грошового зобов'язання боржника перед фінансовою установою, що виникло на підставі договорів, первісним кредитором за якими виступала ця або інша (у разі зміни кредитора) фінансова установа. На суму вимог, що виникли з інших, крім зазначених, угод, фінансова установа є кредитором боржника на загальних засадах та в цій сумі може входити до комітету кредиторів та голосувати з будь-яких питань, які не вимагають статусу фінансової установи.

4. Орган стягнення, розмір грошового зобов'язання (у тому числі загальний розмір податкового боргу) боржника перед яким становить менше однієї третини грошових зобов'язань боржника перед усіма залученими кредиторами, крім пов'язаних осіб, на день подання боржником до секретаріату письмової заяви про реструктуризацію, є залученим кредитором та бере участь у процедурі фінансової реструктуризації без необхідності надання згоди на реструктуризацію.

5. Орган стягнення, розмір грошового зобов'язання (у тому числі загальний розмір податкового боргу) боржника перед яким становить одну третину та більше грошових зобов'язань боржника перед усіма залученими кредиторами, крім пов'язаних осіб, на день подання боржником до секретаріату письмової заяви про реструктуризацію, бере участь у процедурі фінансової реструктуризації у разі підписання згоди на реструктуризацію.

Стаття 6. Рамковий договір

1. Рамковий договір урегулює принципи та засади координації між фінансовими установами під час процедури фінансової реструктуризації, що проводиться відповідно до цього Закону.

2. Національний банк України:

- 1) забезпечує розроблення проекту рамкового договору;
- 2) оприлюднює проект рамкового договору на офіційному веб-сайті Національного банку України для надання зауважень і пропозицій протягом 30 днів з дня оприлюднення;
- 3) забезпечує підготовку остаточної редакції рамкового договору, схвалює рамковий договір та оприлюднює його на офіційному веб-сайті Національного банку України.

3. Фінансові установи підписують рамковий договір шляхом письмового офіційного повідомлення Національного банку України про приєднання до рамкового договору, розміщеного на офіційному веб-сайті Національного банку України.

Інформація про підписання фінансовою установою рамкового договору розміщується на офіційному веб-сайті Національного банку України.

Стаття 7. Співробітництво між фінансовими установами

1. Фінансові установи, які беруть участь у процедурі фінансової реструктуризації, мають право уповноважити одну з них для проведення переговорів з боржником або для представництва їхніх інтересів у процедурі фінансової реструктуризації.

2. Фінансові установи, які підписали рамковий договір, зобов'язані співпрацювати відповідно до умов такого договору та цього Закону.

Стаття 8. Участь Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, державних банків та банків за участю держави у процедурі фінансової реструктуризації

1. Фонд гарантування вкладів фізичних осіб (далі - Фонд), державні банки та банки за участю держави підписують рамковий договір та мають право брати участь у процедурах фінансової реструктуризації боржників, у тому числі затверджувати план реструктуризації, підписувати договір про відстрочку, здійснювати реструктуризацію своїх вимог та грошового зобов'язання боржника у спосіб, передбачений цим Законом, яка, зокрема, може передбачати зміну валюти виконання зобов'язання, зміну розміру процентних ставок (у тому числі встановлення їх на рівні, нижчому за собівартість залучення коштів банками, зокрема державними банками та банками за участю держави), повне зупинення нарахування процентів, часткове прощення боргу та інші заходи, передбачені планом реструктуризації.

2. Фонд підписує рамковий договір та бере участь у процедурі фінансової реструктуризації боржників від імені усіх банків, до яких була введена тимчасова адміністрація або щодо яких була розпочата процедура ліквідації з урахуванням норм Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб".

Стаття 9. Комітети кредиторів

1. Якщо у процедурі фінансової реструктуризації боржника беруть участь дві або більше фінансових установ, такі установи можуть утворити координаційний комітет фінансових установ (далі - координаційний комітет).

Координаційний комітет утворюється для обміну інформацією, проведення переговорів від імені інших фінансових установ та вирішення інших питань, пов'язаних з процедурою фінансової реструктуризації. Координаційний комітет складається з усіх залучених кредиторів - фінансових установ, що бажають взяти участь у діяльності координаційного комітету.

2. Залучені кредитори, що не є фінансовими установами, мають право утворити комітет кредиторів для обміну інформацією, проведення переговорів від імені інших таких залучених кредиторів та вирішення інших питань, пов'язаних з процедурою фінансової реструктуризації.

Залучені кредитори, що не є фінансовими установами, також можуть уповноважити одного із залучених кредиторів для проведення переговорів від їх імені або для координації їх зусиль без утворення комітету кредиторів.

3. Залучений кредитор, який представляє інтереси інших залучених кредиторів у переговорах з боржником, регулярно та своєчасно звітує перед такими кредиторами про перебіг, зміст та інші важливі аспекти переговорів щодо проведення фінансової реструктуризації.

Стаття 10. Надання інформації боржником

1. Боржник зобов'язаний у порядку, визначеному зборами залучених кредиторів:

1) своєчасно надавати залученим кредиторам та інвесторам (за наявності) дані та інформацію згідно з їх запитом, в тому числі, але не виключно: про свій фінансовий стан, стан фінансових поручителів, активи, капітал, зобов'язання, наявність та стан заставного майна боржника і майнових поручителів, комерційну діяльність та її перспективи, доходи та витрати, прогноз основних операційних та фінансових показників на період реструктуризації зобов'язань, свого кінцевого (кінцевих) бенефіціарного (бенефіціарних) власника (власників), контролера (контролерів) та пов'язаних осіб для забезпечення проведення належної оцінки фінансового стану та можливості успішного продовження своєї діяльності, а також для підготовки та затвердження плану реструктуризації тощо;

2) надавати залученим кредиторам та інвесторам (за наявності) фінансову звітність, що відповідає вимогам міжнародних стандартів фінансової звітності або національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, залежно від того, які стандарти використовує боржник, за кожен з трьох фінансових років, які передують початку проведення такої процедури, а також висновок аудитора або аудиторської фірми (на вимогу залучених кредиторів);

3) співпрацювати з координаційним комітетом, комітетом кредиторів, незалежним експертом або з іншими уповноваженими представниками залучених кредиторів для забезпечення проведення своєчасної оцінки показників свого фінансового та господарського стану, а також обґрунтованості плану реструктуризації;

4) надавати інформацію, що є необхідною для проведення належної оцінки його конкурентних переваг та комерційного потенціалу, без зобов'язання розголошувати комерційну таємницю чи "ноу-хау" в разі негативного впливу такого розголошення на комерційну діяльність боржника;

5) виконувати будь-які інші додаткові вимоги щодо надання інформації, передбачені законом.

Стаття 11. Огляд фінансово-господарської діяльності боржника

1. Боржник зобов'язаний:

1) забезпечити проведення незалежним експертом огляду фінансово-господарської діяльності, стану заставного майна свого та майнового поручителя, прогнозу основних операційних та фінансових показників боржника та пов'язаних із ним осіб на період проведення реструктуризації грошових зобов'язань;

2) надати залученим кредиторам та інвесторам (за наявності) звіт незалежного експерта про проведення огляду фінансово-господарської діяльності, що має відображати, зокрема, стан заставного майна боржника та його майнового поручителя, прогноз основних операційних та фінансових показників боржника та пов'язаних з ним осіб на період проведення реструктуризації зобов'язань, а також містити відомості про дотримання умов, визначених частиною першою статті 18 цього Закону.

2. Послуги незалежного експерта щодо підготовки звіту про проведення огляду фінансово-господарської діяльності, стану заставного майна боржника та майнового поручителя, прогнозу основних операційних та фінансових показників боржника та пов'язаних із ним осіб на період проведення реструктуризації зобов'язань оплачуються боржником, якщо інше не погоджено сторонами. Порядок та строки проведення такого огляду погоджуються між боржником та залученими кредиторами.

Стаття 12. Обмін інформацією та конфіденційність

1. Боржник та залучені кредитори мають право обмінюватися інформацією про вимоги кредиторів до боржника та забезпечення таких вимог.

2. Залучені кредитори, які є фінансовими установами, мають право надавати у порядку, встановленому законом, інформацію з обмеженим доступом (у тому числі, що містить банківську таємницю) про боржника та його поручителя залученим кредиторам та інвесторам (за наявності), а також спостережній раді, секретаріату та арбітражному комітету (арбітру).

3. Боржник та залучені кредитори, спостережна рада, секретаріат, арбітражний комітет (арбітр) та інші особи, що залучаються до проведення процедури фінансової реструктуризації, зобов'язані не розголошувати дані, інформацію, документи та звіти, що пов'язані з процедурою фінансової реструктуризації та визначаються їх володільцями як конфіденційні.

Стаття 13. Фінансування боржника під час проведення процедури фінансової реструктуризації

1. Боржник до затвердження плану реструктуризації має право за згодою залучених кредиторів отримувати фінансування з усіх джерел, не заборонених законом, з метою забезпечення провадження своєї безперервної господарської діяльності.

2. Якщо для отримання фінансування, передбаченого частиною першою цієї статті, необхідна передача майна в забезпечення, то таке забезпечення формується в першу чергу з необтяженого майна боржника виключно за згодою залучених кредиторів (крім пов'язаних осіб) у порядку, визначеному частиною другою статті 23 цього Закону.

Боржник має право передати у забезпечення майно, яке вже є предметом забезпечення, за згодою кредитора, який має першочергове право вимоги на таке майно.

Стаття 14. Спостережна рада

1. Спостережна рада є координаційним органом з питань організації та проведення процедури фінансової реструктуризації. Спостережна рада складається з дев'яти осіб - по одному представнику від Національного банку України, Міністерства фінансів України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України та Міністерства юстиції України, п'ятеро представників від об'єднань учасників фінансових ринків, об'єднань представників бізнесу, експертів фінансового ринку, кандидатури яких проходять обговорення на відкритому засіданні комітету Верховної Ради України, до предметів відання якого належать питання регулювання ринків фінансових послуг, який шляхом прийняття рішення делегує таких представників до спостережної ради.

Члени спостережної ради беруть участь у її роботі на громадських засадах.

Спостережну раду очолює голова спостережної ради, обраний її членами із свого складу простою більшістю голосів від числа членів спостережної ради.

2. До повноважень спостережної ради належить:

- 1) створення та формування персонального складу секретаріату;
- 2) розроблення та затвердження положення про секретаріат;
- 3) здійснення контролю за діяльністю секретаріату та узагальнення звітності, що надається секретаріатом, про перебіг та результати проведення процедури фінансової реструктуризації;
- 4) створення та формування персонального складу арбітражного комітету;
- 5) затвердження та внесення змін до списку арбітрів;
- 6) затвердження та внесення змін до арбітражного регламенту та ставок арбітражного збору;
- 7) затвердження рекомендацій та вимог до документів, необхідних для проведення процедури фінансової реструктуризації, які подаються до секретаріату або надсилаються секретаріатом, та до звіту про проведення огляду фінансово-господарської діяльності боржника;
- 8) розроблення та затвердження вимог до незалежних експертів.

3. Спостережна рада затверджує регламент своєї діяльності.

Стаття 15. Секретаріат

1. Спостережна рада утворює у встановленому нею порядку секретаріат, основним завданням якого є інформаційно-аналітичне, організаційне та адміністративне забезпечення проведення процедури фінансової реструктуризації відповідно до положень цього Закону. Секретаріат у своїй діяльності підзвітний спостережній раді.

2. Секретаріат відповідно до покладених на нього завдань:

- 1) вирішує адміністративні та процедурні питання, пов'язані з проведенням процедури фінансової реструктуризації, згідно з вимогами цього Закону;
  - 2) готує та надає спостережній раді звіти про перебіг та результати процедури фінансової реструктуризації;
  - 3) упорядковує та поширює інформацію про проведення процедури фінансової реструктуризації;
  - 4) розробляє рекомендації щодо проведення процедури фінансової реструктуризації;
  - 5) розробляє рекомендації та вимоги до документів, визначених пунктом 7 частини другої статті 14 цього Закону;
  - 6) створює та веде власний веб-сайт, на якому розміщує інформацію відповідно до вимог цього Закону.
3. Матеріально-технічне та організаційне забезпечення роботи секретаріату здійснюється за рахунок коштів, одержаних від суб'єктів господарювання (у тому числі нерезидентів), фізичних осіб, міжнародних фінансових організацій у вигляді безповоротної фінансової допомоги, грантів, дарунків, інших надходжень, які не передбачають повернення коштів.
4. Секретаріат не бере безпосередньої участі в переговорах щодо реструктуризації між боржником і залученими кредиторами.

Стаття 16. Арбітраж

1. Арбітражний комітет утворюється спостережною радою та складається з голови та двох заступників голови. Голова арбітражного комітету виконує обов'язки та функції, покладені на нього відповідно до арбітражного регламенту. За відсутності голови його обов'язки виконують заступники. Голова та заступники голови мають бути незалежними від сторін, які беруть участь у процедурі фінансової реструктуризації, і за наявності конфлікту інтересів їх функції має виконувати інший член арбітражного комітету.
2. Залучені кредитори мають право передати на розгляд до арбітражу будь-який спір, який виникає під час проведення процедури фінансової реструктуризації. Спір може бути переданий на розгляд до арбітражу за наявності арбітражної угоди, яка укладається у вигляді:
  - 1) арбітражного застереження у рамковому договорі;
  - 2) письмової згоди боржника в заяві про реструктуризацію;
  - 3) арбітражного застереження у згоді кредитора на реструктуризацію.
3. Процедура розгляду спору в арбітражі проводиться відповідно до арбітражного регламенту і вважається розпочатою після подання арбітражному комітету повідомлення про спір.

Повідомлення про спір повинно містити:

- 1) дату подання повідомлення;
- 2) зміст позовних вимог;

3) письмову згоду на розгляд спору в арбітражі відповідно до арбітражного регламенту.

Не пізніше ніж протягом наступного робочого дня після отримання повідомлення про спір арбітражний комітет у порядку, визначеному арбітражним регламентом, призначає арбітра зі списку арбітрів, затвердженого спостережною радою. У випадках, передбачених арбітражним регламентом, арбітражний комітет ухвалює рішення про відвід, усунення або заміну арбітра.

Арбітр виносить арбітражне рішення згідно з процедурою та у строки, передбачені арбітражним регламентом. Таке арбітражне рішення є остаточним та обов'язковим для сторін спору.

Арбітражний регламент затверджується спостережною радою.

4. Секретаріат за запитом арбітражного комітету або арбітра надає технічну та адміністративну підтримку під час арбітражу, включаючи зберігання матеріалів справ та арбітражних рішень.

Стаття 17. Порядок проведення процедури фінансової реструктуризації

1. Процедура фінансової реструктуризації проводиться без звернення до суду шляхом переговорів між боржником, його пов'язаними особами та залученими кредиторами щодо реструктуризації грошових зобов'язань перед такими кредиторами в порядку, передбаченому цим Законом.

2. У разі якщо у процедурі фінансової реструктуризації виникає спір, залучений кредитор має право звернутися для його вирішення до арбітражу шляхом подання повідомлення про спір. Розгляд спору здійснюється згідно з арбітражним регламентом у порядку, встановленому статтею 16 цього Закону.

Стаття 18. Ініціювання проведення процедури фінансової реструктуризації

1. Боржник має право ініціювати проведення процедури фінансової реструктуризації шляхом подання письмової заяви про реструктуризацію до секретаріату за умови відсутності щодо нього порушеного провадження у справі про банкрутство або відсутності здійснення санації боржника до порушення провадження у справі про банкрутство.

2. Заява про реструктуризацію повинна містити:

1) письмову згоду боржника на передачу спорів до арбітражу згідно з арбітражним регламентом;

2) посилання на наявність згоди залученого (залучених) кредитора (кредиторів) на реструктуризацію;

3) інформацію про відсутність щодо боржника порушеного провадження у справі про банкрутство або здійснення санації боржника до порушення провадження у справі про банкрутство.

3. До заяви про реструктуризацію додаються:

1) згода залученого (залучених) кредитора (кредиторів) на реструктуризацію, у тому числі згода органу стягнення на реструктуризацію у випадку, передбаченому частиною п'ятою статті 5 цього Закону;

2) перелік залучених кредиторів, у тому числі тих, які є пов'язаними особами боржника, із зазначенням поточних поштових адрес, адрес електронної пошти (за наявності) таких кредиторів, розміру грошового зобов'язання перед кожним із них;

3) перелік забезпечених кредиторів, включаючи тих, що не є залученими кредиторами, із зазначенням поточних поштових адрес, адрес електронної пошти (за наявності) таких кредиторів;

4) перелік пов'язаних осіб боржника, включаючи тих, що не є залученими кредиторами, із зазначенням поточних поштових адрес, адрес електронної пошти (за наявності) таких кредиторів;

5) перелік існуючих судових та виконавчих проваджень щодо боржника, ініційованих кредиторами, із зазначенням:

сторін судового, виконавчого провадження;

номера справи;

назви суду, арбітражу або іншого органу, який розглядає справу, або органу державної виконавчої служби України, в якому відкрито виконавче провадження;

стислого опису предмета судового спору та поточного статусу судового, виконавчого провадження.

4. Згода залучених кредиторів на реструктуризацію повинна бути підписана однією чи кількома фінансовими установами, жодна з яких не є пов'язаною особою боржника, яким належить щонайменше 50 відсотків загальної суми вимог фінансових установ до боржника, за винятком вимог пов'язаних осіб.

Стаття 19. Початок проведення процедури фінансової реструктуризації

1. Секретаріат реєструє заяву про реструктуризацію, отриману від боржника.

Секретаріат перевіряє відповідність заяви та згоди на реструктуризацію вимогам статті 18 цього Закону та не пізніше ніж протягом наступного робочого дня після реєстрації заяви приймає рішення про початок проведення процедури фінансової реструктуризації.

У разі відсутності або невідповідності заяви чи згоди вимогам статті 18 цього Закону або подання повторної заяви боржником до спливу строку, визначеного частиною другою статті 4 цього Закону, секретаріат повертає боржнику заяву про реструктуризацію без розгляду та без початку процедури фінансової реструктуризації із зазначенням причин повернення.

Секретаріат не пізніше наступного робочого дня після реєстрації заяви надсилає кредиторам, визначеним у додатках до заяви про реструктуризацію, повідомлення, в якому зазначаються дата, час, місце проведення перших зборів залучених кредиторів та контактні дані секретаріату і боржника.

Дата проведення перших зборів залучених кредиторів повинна бути призначена не раніше ніж через сім робочих днів та не пізніше ніж протягом десяти робочих днів від дати початку процедури фінансової реструктуризації.

2. У разі прийняття секретаріатом рішення про початок процедури фінансової реструктуризації боржник не пізніше ніж за сім робочих днів до перших зборів залучених кредиторів повинен надати залученим кредиторам таку інформацію:

- 1) обґрунтування необхідності реструктуризації зобов'язань боржника у довільній формі;
- 2) довідку про повний об'єм зобов'язань боржника в розрізі основних кредиторів та/або груп кредиторів на останню доступну дату, в тому числі:
  - фінансових установ;
  - пов'язаних осіб боржника;
  - кредиторів, що є пов'язаними особами боржника (за наявності);
  - інших кредиторів;
  - забезпечених кредиторів із зазначенням виду та предмета забезпечення;
- 3) інформацію про наявність простроченої заборгованості згідно з чинними договорами, існування права вимоги кредиторів дострокового погашення кредитів згідно з чинними договорами, наявність порушень чинних договорів забезпечення;
- 4) інформацію про наявність та стан забезпечення боржника та майнових поручителів;
- 5) очікування боржника щодо основних операційних та фінансових показників на найближчі 12 місяців у довільній формі;
- 6) перелік існуючих судових та виконавчих проваджень щодо боржника, сторін судового (виконавчого) провадження, номер справи, назва суду, арбітражу або іншого органу, який розглядає справу, або органу державної виконавчої служби України, в якому відкрито виконавче провадження, стислий опис предмета спору та поточний статус судового (виконавчого) провадження.

3. Не пізніше ніж протягом наступного робочого дня після початку проведення процедури фінансової реструктуризації секретаріат надсилає усім кредиторам та пов'язаним особам боржника, визначеним у додатках до заяви про реструктуризацію, повідомлення про початок проведення процедури фінансової реструктуризації, а також розміщує таке повідомлення на веб-сайті секретаріату.

Повідомлення про початок проведення процедури фінансової реструктуризації боржника повинно містити:

- 1) повне найменування боржника, його поштову адресу, ідентифікаційний код юридичної особи в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань;
- 2) перелік залучених кредиторів;
- 3) перелік пов'язаних осіб боржника;
- 4) дату початку проведення процедури фінансової реструктуризації;
- 5) інформацію про запровадження мораторію;

б) дату, час та місце проведення перших зборів залучених кредиторів.

Боржник має право доповнювати перелік залучених кредиторів шляхом надіслання до секретаріату повідомлення та згоди такого залученого кредитора на реструктуризацію. Такі зміни можуть бути внесені не пізніше ніж за два робочі дні до дня проведення перших зборів залучених кредиторів.

Не пізніше ніж протягом наступного робочого дня після отримання повідомлення про внесення змін до переліку залучених кредиторів секретаріат:

повідомляє усім залученим кредиторам про такі зміни;

оновлює повідомлення про початок проведення процедури фінансової реструктуризації, розміщене на власному веб-сайті;

надсилає такому залученому кредитору інформацію, визначену частинами першою та другою цієї статті.

Стаття 20. Зупинення процедури банкрутства

1. У разі якщо на дату початку процедури фінансової реструктуризації до господарського суду подана заява про порушення провадження у справі про банкрутство боржника, залучений кредитор або боржник має право до прийняття судом ухвали про порушення провадження у справі про банкрутство подати клопотання про зупинення процедури банкрутства.

До клопотання додаються докази реєстрації секретаріатом згоди на реструктуризацію боржника.

2. Господарський суд:

1) зупиняє розгляд заяви про порушення провадження у справі про банкрутство до дня завершення процедури фінансової реструктуризації відповідно до статті 27 цього Закону;

2) поновлює розгляд заяви про порушення провадження у справі про банкрутство, якщо за результатами процедури фінансової реструктуризації не був затверджений план реструктуризації боржника;

3) відмовляє у порушенні провадження у справі про банкрутство боржника, якщо за результатами процедури фінансової реструктуризації був затверджений план реструктуризації, який передбачає задоволення або реструктуризацію вимог кредитора (кредиторів), який (які) подав (подали) заяву про порушення справи про банкрутство боржника.

Стаття 21. Мораторій

1. Мораторій запроваджується з дня початку проведення процедури фінансової реструктуризації.

Мораторій діє до завершення процедури фінансової реструктуризації, але не більше ніж протягом 90 днів. Зазначений строк може бути продовжено за згодою залучених кредиторів, жоден з яких не є пов'язаною особою з боржником, у порядку, визначеному частиною другою статті 23 цього Закону, на строк, що не може перевищувати 90 днів. Загальний строк дії мораторію не може перевищувати 180 днів.

Залучені кредитори (крім пов'язаних осіб) у порядку, визначеному частиною другою статті 23 цього Закону, мають право прийняти рішення про припинення дії мораторію в будь-який час після початку проведення процедури фінансової реструктуризації.

2. Протягом дії мораторію забороняється:

1) боржнику виконувати вимоги кредиторів, за винятком випадків, коли таке виконання вимог погоджено залученими кредиторами (крім пов'язаних осіб) у порядку, визначеному частиною другою статті 23 цього Закону, та боржником як частина порядку проведення звичайної господарської діяльності у період проведення переговорів;

2) примусово звертати стягнення на майно боржника та майно, передане третіми особами в забезпечення виконання зобов'язань боржника перед залученими кредиторами, на підставі виконавчих документів, а також на підставі виконавчого напису нотаріуса або шляхом будь-яких інших позасудових способів звернення стягнення;

3) укладати угоди про заставу чи іпотеку майна боржника, крім випадків, коли укладення таких угод необхідне для отримання фінансування під час проведення процедури фінансової реструктуризації відповідно до статті 13 цього Закону;

4) вчиняти дії з метою отримання у володіння майна боржника чи отримання контролю над майном боржника, в тому числі шляхом укладення будь-яких договорів;

5) зараховувати зустрічні однорідні вимоги;

6) відчужувати, в тому числі реалізовувати, та примусово звертати стягнення на необоротні активи боржника, які не є предметом застави (іпотеки) на дату початку процедури реструктуризації, на підставі виконавчих документів, а також на підставі виконавчого напису нотаріуса або шляхом будь-яких інших позасудових способів звернення стягнення.

3. Протягом дії мораторію:

1) не нараховується неустойка (штраф, пеня) або інші фінансові санкції за невиконання чи неналежне виконання зобов'язань із задоволення боржником будь-яких вимог, на які поширюється мораторій;

2) зупиняється перебіг позовної давності та будь-якого іншого строку, встановленого законом чи договором, у тому числі строку на пред'явлення вимоги до поручителів, у межах якого кредитори можуть реалізовувати свої права.

4. Дія мораторію не поширюється на вимоги кредиторів, які не є залученими кредиторами (крім випадку, визначеного пунктом 6 частини другої цієї статті), а також на вимоги із зобов'язань, що виникли внаслідок заподіяння шкоди життю та здоров'ю громадян, та вимоги щодо виплати заборгованості із заробітної плати перед працюючими та звільненими працівниками.

Дія мораторію поширюється на будь-які вимоги пов'язаних осіб боржника.

У період дії мораторію будь-який кредитор (у тому числі на вимоги якого поширюється дія мораторію) має право розпочати або продовжити судове провадження для отримання рішення суду проти боржника про стягнення заборгованості або звернення стягнення на майно боржника.

5. Під час проведення процедури фінансової реструктуризації боржник зобов'язаний вживати необхідних заходів з метою захисту та збереження свого майна.

Боржнику, його учасникам або акціонерам без отримання згоди залучених кредиторів, жоден з яких не є пов'язаною особою з боржником, у порядку, визначеному частиною другою статті 23 цього Закону, заборонено:

- 1) проводити операції з відчуження майна, крім тих, що проводяться в рамках провадження ним звичайної господарської діяльності;
- 2) приймати рішення про реорганізацію (злиття, приєднання, поділ, виділ, перетворення).

Стаття 22. Договір про відстрочку

1. У разі прийняття рішення про припинення дії мораторію у порядку, передбаченому частиною другою статті 23 цього Закону, боржник та один або кілька залучених кредиторів мають право укласти між собою договір про відстрочку, який укладається у письмовій формі та примірник якого подається до секретаріату.

2. Договір про відстрочку повинен містити такі істотні умови:

- 1) дату та умови набрання чинності договором про відстрочку;
- 2) умови припинення дії договору про відстрочку;
- 3) умови та обсяг заборони на вчинення залученими кредиторами, які підписали договір про відстрочку, дій щодо стягнення заборгованості та звернення стягнення на предмети застави (іпотеки) у судовому або позасудовому порядку протягом строку дії договору про відстрочку.

3. Договір про відстрочку може містити такі додаткові умови, зокрема:

- 1) надання боржником інформації про наявність забезпечення вимог;
- 2) обмеження на переказ коштів боржником, обмеження прав боржника щодо розпорядження грошовими коштами, що містяться на його банківському (банківських) рахунку (рахунках), виконання договірних зобов'язань, залучення фінансування, відчуження майна боржника, а також положення щодо отримання попереднього дозволу на вчинення боржником таких дій;
- 3) відкриття боржником нових банківських рахунків у визначеному сторонами банку, на які переказуються кошти боржника. Кошти, які є предметом забезпечення, щодо яких існують інші майнові права на користь кредиторів, а також інші обтяження, передбачені законом або договором, можуть бути переказані на такі рахунки за письмовою згодою кредиторів, які володіють такими майновими правами або на користь яких було створено обтяження;
- 4) обмеження на відступлення залученими кредиторами своїх прав вимоги;
- 5) відповідальність сторін за порушення умов договору про відстрочку;
- 6) порядок обміну інформацією між сторонами договору про відстрочку;
- 7) умови продовження строку дії договору про відстрочку.

4. Залучені кредитори, які не уклали договір про відстрочку, зберігають усі права залучених кредиторів у процедурі фінансової реструктуризації.

5. Дія договору про відстрочку припиняється не пізніше дня набрання чинності планом реструктуризації.

Стаття 23. Перебіг процедури фінансової реструктуризації

1. Після початку проведення процедури фінансової реструктуризації вирішуються питання про:

- 1) продовження або припинення дії мораторію;
- 2) залучення незалежного експерта для огляду фінансово-господарської діяльності боржника та плану реструктуризації;
- 3) погодження або відмову у спільному проведенні процедури фінансової реструктуризації для кількох боржників, що є пов'язаними особами (за наявності), з урахуванням вимог статті 4 цього Закону;
- 4) створення координаційного комітету фінансових установ;
- 5) створення комітету кредиторів;
- 6) укладення договору про відстрочку;
- 7) порядок співпраці та проведення переговорів між залученими кредиторами та боржником щодо підготовки плану реструктуризації;
- 8) інші питання.

2. Рішення щодо питань, зазначених у частині першій цієї статті, приймається двома третинами голосів, визначеними в порядку, встановленому статтею 5 цього Закону:

з питань, зазначених у пунктах 3 та 4 частини першої цієї статті, - залученими кредиторами, що є фінансовими установами;

з питання, зазначеного в пункті 5 частини першої цієї статті, - залученими кредиторами, що не є фінансовими установами;

з інших питань - залученими кредиторами.

Залучені кредитори - пов'язані особи боржника та орган стягнення у випадку, передбаченому частиною четвертою статті 5 цього Закону, не беруть участі у голосуванні, а їхні вимоги не враховуються при визначенні загальної суми голосів і вимог залучених кредиторів.

Рішення оформляється письмово та підписується уповноваженими представниками боржника та залучених кредиторів, які брали участь у голосуванні. Примірник рішення передається до секретаріату.

3. Боржник або залучені кредитори мають право скликати збори залучених кредиторів шляхом подання до секретаріату повідомлення із зазначенням пропозицій щодо місця, часу та дати проведення таких зборів. Дата проведення зборів повинна бути призначена не раніше ніж протягом п'яти робочих днів з дати подання повідомлення до секретаріату.

Боржник подає план реструктуризації до секретаріату з копіями відповідно до кількості залучених кредиторів. Секретаріат надсилає такий план та повідомлення про проведення зборів для його затвердження усім залученим кредиторам не пізніше ніж за 10 робочих днів до запропонованої дати проведення зборів.

Рішення про затвердження плану реструктуризації приймається на зборах залучених кредиторів.

Боржник та залучені кредитори зобов'язані завершити переговори та затвердити план реструктуризації не пізніше ніж протягом 90 календарних днів із дати початку проведення процедури фінансової реструктуризації. Зазначений строк може бути продовжено за згодою залучених кредиторів, жоден із яких не є пов'язаною особою з боржником, у порядку, визначеному частиною другою статті 23 цього Закону, на строк, що не може перевищувати 90 календарних днів. Загальний строк проведення процедури фінансової реструктуризації не може перевищувати 180 днів.

У разі якщо боржник та залучені кредитори, які беруть участь у процедурі фінансової реструктуризації, не зможуть досягти згоди щодо затвердження плану реструктуризації протягом строку, визначеного цією статтею, проведення процедури фінансової реструктуризації припиняється.

Стаття 24. Відступлення права вимоги у процедурі фінансової реструктуризації

1. Відступлення права вимоги у процедурі фінансової реструктуризації відбувається відповідно до закону.

Усі дії, вчинені попереднім кредитором у процедурі фінансової реструктуризації, включаючи вчинені під час розгляду спору в арбітражі та арбітражне рішення, є обов'язковими для нового кредитора.

Стаття 25. План реструктуризації

1. План реструктуризації розробляється боржником (боржниками в разі прийняття рішення про проведення спільної процедури фінансової реструктуризації) разом із кредиторами, що є пов'язаними особами боржника (за наявності), залученими кредиторами та інвесторами (за наявності) і повинен містити:

- 1) суми та умови проведення боржником виплат за вимогами залучених кредиторів;
- 2) суми та умови проведення боржником виплат за вимогами кредиторів, що є пов'язаними особами боржника (за наявності);
- 3) суми та умови сплати боржником зобов'язань за податками, зборами та іншими обов'язковими платежами, які здійснюються на умовах, встановлених статтею 28 цього Закону (за наявності);
- 4) умови участі інвесторів у плані реструктуризації (за наявності);
- 5) умови відкриття боржником банківського (банківських) рахунка (рахунків) у визначеному сторонами банку (банках), на який (які) переказуються кошти від продажу майна боржника виключно для цілей погашення його заборгованості перед залученими кредиторами;

6) інформацію про порядок погашення заборгованості перед іншими кредиторами боржника, які не беруть участі у процедурі фінансової реструктуризації;

7) умови отримання фінансування боржником (за потреби);

8) порядок проведення реструктуризації, в тому числі перелік договорів, які повинні бути підписані та/або змінені для завершення реструктуризації грошових зобов'язань та/або господарської діяльності боржника, та строки підписання таких договорів;

9) порядок здійснення контролю за виконанням плану реструктуризації;

10) умови та наслідки розірвання плану реструктуризації;

11) інші умови.

2. План реструктуризації може передбачати реструктуризацію грошових зобов'язань та/або господарської діяльності боржника шляхом:

1) внесення змін до кредитних договорів, у тому числі погашення заборгованості окремими траншами (розстрочки), перегляд строків погашення, зміна валюти виконання зобов'язання, розміру процентних ставок, у тому числі встановлення їх на рівні, нижчому собівартості залучення коштів, та повне зупинення нарахування процентів чи інших умов, пов'язаних з відповідним кредитним договором або забезпеченням за таким кредитним договором;

2) внесення змін до інших укладених договорів, умов боргових зобов'язань або зміни форми таких зобов'язань;

3) надання нового фінансування боржнику. При цьому обов'язок надання нового фінансування покладається на кредитора виключно за згодою такого кредитора;

4) відчуження майна боржника, заставодавця (іпотекодавця) зі збереженням або без збереження іпотеки, застави або інших видів забезпечення щодо такого майна. При цьому кошти, отримані від відчуження майна, що перебуває в заставі (іпотеці), спрямовуються на погашення вимог заставодержателя (іпотекодержателя) такого майна в межах вимог, забезпечених такою заставою (іпотекою);

5) передачі кредитору права власності на майно боржника в рахунок повного або часткового задоволення вимог. При цьому в разі часткового задоволення вимог кредитора за рахунок заставного майна право подальшої вимоги не припиняється. Передача кредитору права власності на майно боржника в рахунок повного або часткового задоволення вимог можлива виключно за згодою такого кредитора;

6) відчуження майна боржника, яке не є предметом застави або іпотеки;

7) прощення частини боргу;

8) припинення або внесення змін до договорів;

9) звернення стягнення на предмет забезпечення, внесення змін до договорів іпотеки та застави чи добровільної відмови від забезпечення;

10) надання додаткового забезпечення боржником або третіми особами, включаючи гарантію та поруки;

- 11) переведення зобов'язань боржника в капітал;
- 12) залучення нових інвестицій у капітал боржника;
- 13) задоволення вимог;
- 14) випуску цінних паперів;
- 15) реорганізації (злиття, приєднання, поділу, виділу, перетворення) боржника;
- 16) зміни керівника та/або членів органів управління і контролю боржника на осіб, визначених залученими кредиторами, які є фінансовими установами;
- 17) внесення змін до структури корпоративного управління боржника;
- 18) вжиття інших заходів до проведення фінансової реструктуризації.

У разі якщо планом реструктуризації передбачено реорганізацію (злиття, приєднання, поділ, виділ, перетворення) боржника, залучені кредитори не мають права вимагати від боржника дострокового виконання зобов'язань або забезпечення виконання зобов'язань.

3. План реструктуризації може передбачати поділ залучених кредиторів на категорії залежно від виду вимог та наявності (відсутності) забезпечення вимог таких кредиторів та передбачати різні умови задоволення вимог для кредиторів відповідних категорій. При цьому такі умови для залучених кредиторів, що є пов'язаними з боржником особами, не можуть бути кращими за умови задоволення вимог будь-якого іншого залученого кредитора.

4. План реструктуризації затверджується на зборах залучених кредиторів.

План реструктуризації вважається затвердженим та обов'язковим для виконання боржником, його пов'язаними особами та поручителями, а також усіма залученими кредиторами, якщо за нього проголосували всі залучені кредитори.

У разі якщо за затвердження плану реструктуризації проголосували залучені кредитори, яким належить більш як дві третини вимог залучених кредиторів, то для остаточного прийняття рішення щодо затвердження плану реструктуризації спір передається будь-яким залученим кредитором до арбітражу в порядку, передбаченому статтею 16 цього Закону.

У такому разі план реструктуризації вважається затвердженим усіма залученими кредиторами з дня винесення арбітром рішення про затвердження плану реструктуризації.

Залучені кредитори - пов'язані особи боржника, орган стягнення у випадку, передбаченому частиною четвертою статті 5 цього Закону, не беруть участі в голосуванні за затвердження плану реструктуризації, а їх вимоги не враховуються при визначенні загальної суми голосів і вимог залучених кредиторів.

Для підписання плану реструктуризації залучені кредитори, які є сторонами рамкового договору, можуть уповноважити представника, призначеного відповідно до положень рамкового договору.

Залучені кредитори, які не є сторонами рамкового договору, мають право укласти між собою договір, в якому врегулювати порядок голосування та необхідну кількість голосів для затвердження плану реструктуризації та визначити уповноваженого представника для

підписання плану реструктуризації. План реструктуризації вважається затвердженим такими залученими кредиторами, якщо він був схвалений необхідною кількістю голосів у порядку, встановленому зазначеним договором.

План реструктуризації набирає чинності з дня його підписання боржником та залученими кредиторами, які проголосували за його затвердження, а також іншими особами, на яких покладені обов'язки відповідно до плану реструктуризації.

У разі затвердження плану реструктуризації за участі арбітра план реструктуризації набирає чинності з дня його підписання боржником, залученими кредиторами, які проголосували за його затвердження, іншими особами, на яких покладені обов'язки відповідно до плану реструктуризації, та арбітром, який затверджував такий план реструктуризації.

Затвердження та реалізація плану реструктуризації не вважаються порушенням договору між боржником та будь-яким кредитором, який не є стороною плану реструктуризації.

Умови, передбачені планом реструктуризації, щодо погашення заборгованості перед кредиторами, які не брали участі в голосуванні або голосували проти затвердження плану реструктуризації, повинні бути не гіршими, ніж умови погашення заборгованості перед кредиторами, які голосували за затвердження плану реструктуризації.

При цьому план реструктуризації не може передбачати обов'язку кредитора, який не брав участі в голосуванні або голосував проти затвердження плану реструктуризації, без його згоди щодо:

- 1) надання фінансування боржнику;
- 2) прощення частини боргу, у разі якщо такий борг повністю забезпечений заставою (іпотекою);
- 3) повного зупинення нарахування процентів;
- 4) направлення коштів, отриманих від відчуження майна, що перебуває в заставі (іпотеці) такого кредитора, на погашення вимог інших кредиторів, за винятком випадків, якщо сума виручених коштів перевищує вимоги кредитора, який не брав участі в голосуванні або голосував проти затвердження плану реструктуризації;
- 5) набуття права власності на майно боржника в рахунок повного або часткового задоволення вимог.

Умови затвердженого плану реструктуризації є обов'язковими для всіх залучених кредиторів, включаючи кредиторів, які не брали участі в голосуванні або голосували проти затвердження плану реструктуризації, та мають переважну силу над положеннями будь-яких договорів, укладених між залученими кредиторами та боржником, поручителями та/або майновими поручителями боржника (у разі їх включення до плану реструктуризації), вимоги за якими були включені до плану реструктуризації.

Затверджений план реструктуризації не потребує додаткового погодження органом стягнення.

Боржник зобов'язаний надіслати повідомлення про підписання плану реструктуризації до секретаріату.

До плану реструктуризації можуть вноситися зміни в порядку, передбаченому цим Законом для затвердження плану реструктуризації.

5. Припинення плану реструктуризації можливе з підстав, установлених планом реструктуризації, в тому числі в разі непідписання договорів та/або змін до договорів, які необхідні для завершення реструктуризації заборгованості та/або господарської діяльності боржника, у строки, встановлені у плані реструктуризації. Наслідки припинення плану реструктуризації визначаються умовами плану реструктуризації.

Стаття 26. Вплив фінансової реструктуризації на іпотеку та заставу

1. Затвердження сторонами плану реструктуризації не є новацією та не призводить до припинення договорів щодо забезпечення виконання зобов'язань, у тому числі договорів іпотеки чи застави майна боржника та/або поручителя, якщо сторони не домовилися про інше.

Договори про забезпечення виконання зобов'язань, у тому числі договори іпотеки чи застави майна боржника, залишаються чинними та не змінюють пріоритет обтяження, якщо інше не передбачено планом реструктуризації, за умови згоди забезпеченого кредитора, на користь якого створено забезпечення.

2. Якщо планом реструктуризації передбачена зміна обсягу, умов та пріоритету іпотеки, застави чи обтяження, забезпечений кредитор, що є заставодержателем (іпотекодержателем), та боржник (поручитель) протягом 10 робочих днів з моменту підписання плану реструктуризації повинні внести зміни до відповідних договорів іпотеки, застави чи обтяження майна боржника (поручителя) та в разі необхідності вжити заходів до реєстрації зміни відомостей про обтяження.

Зміна пріоритету на предмет забезпечення здійснюється виключно за згодою заставодержателя (іпотекодержателя).

Стаття 27. Завершення проведення процедури фінансової реструктуризації

1. Процедура фінансової реструктуризації вважається завершеною з моменту настання будь-якої з таких подій:

- 1) підписання плану реструктуризації;
- 2) надання незалежним експертом звіту про огляд фінансово-господарської діяльності, яким не підтверджується перспективність господарської діяльності боржника;
- 3) відкликання боржником своєї заяви про реструктуризацію протягом 30 календарних днів з моменту її подання до секретаріату шляхом подання письмової заяви боржником;
- 4) подання до секретаріату залученими кредиторами, жоден з яких не є пов'язаною особою і яким належить більше 50 відсотків вимог усіх залучених кредиторів без урахування вимог пов'язаних осіб, письмової заяви про те, що переговори з приводу реструктуризації були припинені без досягнення згоди;
- 5) закінчення строку, передбаченого абзацом четвертим частини третьої статті 23 цього Закону.

2. Боржник зобов'язаний повідомити секретаріат про настання будь-якої з подій, передбачених частиною першою цієї статті.

У разі неподання повідомлення боржником протягом одного робочого дня з дня настання подій, передбачених частиною першою цієї статті, будь-який залучений кредитор має право повідомити секретаріат про настання такої події.

Секретаріат реєструє таке повідомлення або письмову заяву, подану згідно з пунктами 3 і 4 частини першої цієї статті, та не пізніше як протягом наступного робочого дня публікує його (її) на офіційному веб-сайті секретаріату.

3. Залучені кредитори, що є фінансовими установами, у будь-який момент проведення процедури фінансової реструктуризації мають право прийняти рішення про завершення такої процедури на підставі:

- 1) порушення заборон, передбачених цим Законом у зв'язку з введенням мораторію;
- 2) порушення обмежень, встановлених договором про відстрочку;
- 3) невиконання прийнятих арбітром рішень щодо спорів у рамках процедури фінансової реструктуризації.

Рішення про завершення процедури фінансової реструктуризації з підстав, передбачених цією частиною, приймається кваліфікованою більшістю голосів у розмірі не менш як 75 відсотків від загальної суми вимог кредиторів, що є фінансовими установами.

Кредитори протягом одного робочого дня після прийняття рішення згідно з цією частиною письмово повідомляють секретаріат про прийняте рішення для оприлюднення відомостей про завершення процедури фінансової реструктуризації.

Стаття 28. Податковий режим

1. Особливості оподаткування окремих операцій, пов'язаних з проведенням процедури фінансової реструктуризації згідно з цим Законом, встановлюються Податковим кодексом України.

Стаття 29. Правочини, вчинені під час проведення процедури фінансової реструктуризації

1. Правочини, вчинені під час проведення процедури фінансової реструктуризації, а також майнові дії боржника (поручителя), вчинені з метою виконання плану реструктуризації, не можуть бути відповідно визнані недійсними або спростовані господарським судом у межах провадження справи про банкрутство боржника з підстав, передбачених статтею 20 Закону України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом", за умови, що судом буде встановлено, що сторони діяли добросовісно і не мали наміру порушити права та законні інтереси інших кредиторів такого боржника.

Стаття 30. Відповідальність за порушення вимог цього Закону

1. За порушення вимог цього Закону боржник несе таку відповідальність:

1) порушення свого обов'язку щодо розкриття інформації відповідно до вимог статті 10 цього Закону або порушення обов'язку щодо надання достовірної фінансової звітності відповідно до вимог статті 11 цього Закону - тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі 500 мінімальних заробітних плат;

2) відчуження свого майна під час проведення процедури фінансової реструктуризації без попередньої згоди залучених кредиторів (крім пов'язаних осіб) у порядку, визначеному

<http://yurist-online.org/>

частиною другою статті 23 цього Закону, - тягне за собою накладення штрафу в розмірі вартості відчуженого майна;

3) прийняття ним рішення про реорганізацію (злиття, приєднання, поділ, виділ, перетворення) під час проведення процедури фінансової реструктуризації без попередньої згоди залучених кредиторів (крім пов'язаних осіб) у порядку, визначеному частиною другою статті 23 цього Закону, - тягне за собою накладення штрафу в розмірі 10 тисяч мінімальних заробітних плат;

4) переказ ним коштів без отримання попереднього дозволу залучених кредиторів, якщо отримання такого дозволу передбачено умовами договору про відстрочку, - тягне за собою накладення штрафу в розмірі суми здійсненого переказу;

5) порушення ним вимог пункту 1 частини другої статті 21 цього Закону під час дії мораторію - тягне за собою накладення штрафу в розмірі суми виконаної вимоги;

6) порушення ним вимог пункту 3 частини другої статті 21 цього Закону під час дії мораторію - тягне за собою накладення штрафу в розмірі вартості предмета застави (іпотеки).

Кінцевий бенефіціарний власник (контролер) та/або посадові особи боржника несуть субсидіарну відповідальність за порушення боржником вимог цього Закону, якщо таке порушення сталося з вини таких осіб.

2. За порушення вимог цього Закону залучений кредитор або пов'язана особа боржника несе таку відповідальність:

1) ненадання залученим кредитором фінансування боржнику, якщо надання такого фінансування передбачено затвердженим планом реструктуризації, погодженим таким залученим кредитором, - тягне за собою накладення штрафу в розмірі 5 відсотків суми ненаданого фінансування;

2) порушення залученим кредитором або пов'язаною особою боржника вимог пунктів 2 і 4 частини другої статті 21 цього Закону під час дії мораторію - тягне за собою накладення штрафу в розмірі вартості майна, на яке було звернено стягнення або щодо якого було отримано володіння або контроль, а будь-яке таке майно має бути повернуто боржнику;

3) порушення залученим кредитором або пов'язаною особою боржника вимог пункту 5 частини другої статті 21 цього Закону під час дії мораторію - тягне за собою накладення штрафу в розмірі 125 відсотків суми вимоги, щодо якої було здійснено зарахування зустрічних однорідних вимог;

4) порушення залученим кредитором умов договору про відстрочку щодо стягнення заборгованості або звернення стягнення на предмет застави (іпотеки) протягом строку дії договору про відстрочку - тягне за собою накладення штрафу у розмірі стягнутої заборгованості або вартості предмета застави (іпотеки), а залучений кредитор має повернути суму такої заборгованості або предмет застави (іпотеки) боржнику.

3. Невиконання арбітражного рішення, винесеного в порядку, передбаченому статтею 16 цього Закону, стороною, щодо якої було винесене таке рішення, - тягне за собою накладення штрафу в розмірі тисячі мінімальних заробітних плат.

4. Санкції, передбачені цією статтею, застосовуються:

до банків - Національним банком України;

до інших фінансових установ - Національною комісією, що здійснює державне регулювання ринків фінансових послуг;

до інших осіб - органом, визначеним Кабінетом Міністрів України.

Оскарження дій щодо накладення стягнень провадиться у судовому порядку. Суми стягнутих штрафів спрямовуються до Державного бюджету України.

Стаття 31. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності через три місяці з дня його опублікування.

2. Цей Закон втрачає чинність через три роки з дня набрання ним чинності, крім:

змін до частини четвертої статті 559 Цивільного кодексу України;

змін до законів України "Про банки і банківську діяльність", "Про іпотеку", "Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень".

Усі процедури фінансової реструктуризації, розпочаті протягом строку дії цього Закону, продовжуються до їх завершення відповідно до вимог цього Закону.

3. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) частину четверту статті 559 Цивільного кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., NN 40 - 44, ст. 356) викласти в такій редакції:

"4. Порука припиняється після закінчення строку, встановленого в договорі поруки. У разі якщо такий строк не встановлено, порука припиняється, якщо кредитор протягом шести місяців з дня настання строку виконання основного зобов'язання не пред'явить вимоги до поручителя, якщо інше не передбачено законом. Якщо строк основного зобов'язання не встановлений або встановлений моментом пред'явлення вимоги, порука припиняється, якщо кредитор не пред'явить позову до поручителя протягом одного року з дня укладення договору поруки, якщо інше не передбачено законом";

2) Закон України "Про міжнародний комерційний арбітраж" (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., N 25, ст. 198; 2003 р., N 30, ст. 247; 2005 р., N 42, ст. 464) доповнити розділом IX такого змісту:

"Розділ IX ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. На період дії Закону України "Про фінансову реструктуризацію" цей Закон застосовується до процедури вирішення спорів в арбітражі, передбаченої Законом України "Про фінансову реструктуризацію", незалежно від суб'єктного складу сторін спору";

3) розділ VII "Прикінцеві положення" Закону України "Про банки і банківську діяльність" (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., N 5 - 6, ст. 30) доповнити пунктами 5 - 8 такого змісту:

"5. На період дії Закону України "Про фінансову реструктуризацію" стаття 62 цього Закону застосовується з урахуванням того, що банки, які беруть участь у процедурі фінансової реструктуризації, мають право надавати інформацію, що містить банківську таємницю стосовно боржника, його поручителя (майнового поручителя), пов'язаних осіб боржника, без їхньої згоди іншим учасникам процедури фінансової реструктуризації, а

також органам, що забезпечують проведення процедури фінансової реструктуризації (спостережній раді, секретаріату, арбітражному комітету (арбітру) відповідно до Закону України "Про фінансову реструктуризацію".

6. На період дії планів реструктуризації, затверджених відповідно до Закону України "Про фінансову реструктуризацію", Національний банк України не застосовує заходів впливу за порушення таких економічних нормативів: норматив короткострокової ліквідності, норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента, нормативи інвестування, а також за порушення лімітів валютної позиції, якщо таке порушення сталося внаслідок участі банку у процедурі фінансової реструктуризації відповідно до Закону України "Про фінансову реструктуризацію".

7. На період дії Закону України "Про фінансову реструктуризацію" Національний банк України за порушення банками положень цього Закону застосовує до них санкції, передбачені статтею 30 Закону України "Про фінансову реструктуризацію", у визначеному ним порядку.

8. У разі здійснення банком реструктуризації зобов'язань боржника відповідно до Закону України "Про фінансову реструктуризацію" банк може встановлювати процентні ставки та комісійні винагороди на рівні, нижчому за собівартість банківських послуг у цьому банку";

4) розділ VIII "Прикінцеві положення" Закону України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., N 1, ст. 1; 2015 р., N 23, ст. 158) доповнити пунктом 10 такого змісту:

"10. На період дії Закону України "Про фінансову реструктуризацію" Національна комісія, що здійснює державне регулювання ринків фінансових послуг, за порушення залученими кредиторами - фінансовими установами (крім банків) положень цього Закону застосовує до них санкції, передбачені статтею 30 Закону України "Про фінансову реструктуризацію", у визначеному нею порядку";

5) у Законі України "Про іпотеку" (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., N 38, ст. 313 із наступними змінами):

частину першу статті 12 і перше речення частини першої статті 33 доповнити словами "якщо інше не передбачено законом";

розділ VI "Прикінцеві положення" доповнити пунктом 5¹ такого змісту:

"5¹. Після завершення позасудового врегулювання в процедурі фінансової реструктуризації відповідно до Закону України "Про фінансову реструктуризацію" вимоги іпотекодержателя за основним зобов'язанням, що залишаться незадоволеними внаслідок недостатності вартості предмета іпотеки, не припиняються та підлягають задоволенню";

6) у Законі України "Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень" (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., N 11, ст. 140 із наступними змінами):

частину першу статті 23 після слів "на підставі якого виникло забезпечувальне обтяження" доповнити словами "якщо інше не передбачено законом чи договором";

розділ IX "Прикінцеві та перехідні положення" доповнити пунктом 8 такого змісту:

"8. У разі набуття обтяжувачем права власності на предмет забезпечувального обтяження в процедурі фінансової реструктуризації відповідно до Закону України "Про фінансову

реструктуризацію" вимоги обтяжувача за забезпеченим обтяженням зобов'язанням, що залишаються незадоволеними внаслідок недостатності вартості предмета забезпечувального обтяження, не припиняються та підлягають задоволенню";

7) розділ XVII "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про акціонерні товариства" (Відомості Верховної Ради України, 2008 р., N 50 - 51, ст. 384 із наступними змінами) доповнити пунктом 8 такого змісту:

"8. На період дії Закону України "Про фінансову реструктуризацію" положення цього Закону щодо обов'язкового викупу акціонерним товариством акцій на вимогу акціонерів не застосовується до боржників - акціонерних товариств, що беруть участь у процедурі фінансової реструктуризації";

8) Закон України "Про виконавче провадження" (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., N 19 - 20, ст. 142 із наступними змінами) доповнити главою 11 такого змісту:

"Глава 11. Перехідні положення"

1. На період дії Закону України "Про фінансову реструктуризацію" положення цього Закону застосовуються з урахуванням нижчезазначених підстав.

Виконавче провадження щодо вимог стягувача підлягає обов'язковому зупиненню у разі:

1) введення щодо вимог стягувача мораторію відповідно до статті 21 Закону України "Про фінансову реструктуризацію";

2) укладення стягувачем договору про відстрочку відповідно до статті 22 Закону України "Про фінансову реструктуризацію". У такому разі зупинення виконавчого провадження здійснюється відповідно до умов, передбачених договором про відстрочку.

Зупинення виконавчого провадження із зазначених підстав також поширюється на стягнення заборгованості з податків і зборів.

Виконавче провадження у випадках, передбачених цим пунктом, зупиняється до закінчення строку дії відповідних обставин.

У разі введення мораторію щодо вимог стягувача відповідно до статті 21 Закону України "Про фінансову реструктуризацію" забороняється на період дії такого мораторію відчуження, у тому числі реалізація та примусове звернення стягнення на необоротні активи боржника, що не є предметом застави (іпотеки) на дату початку процедури реструктуризації відповідно до положень Закону України "Про фінансову реструктуризацію".

Перебіг строку пред'явлення до виконання виконавчих документів зупиняється до завершення проведення процедури фінансової реструктуризації відповідно до статті 27 Закону України "Про фінансову реструктуризацію".

Термін "договір про відстрочку" використовується у значенні, наведеному у Законі України "Про фінансову реструктуризацію";

9) розділ X "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., N 32 - 33, ст. 413 із наступними змінами) доповнити пунктом 8 такого змісту:

"8. На період дії Закону України "Про фінансову реструктуризацію":

1) положення цього Закону діють з урахуванням Закону України "Про фінансову реструктуризацію";

2) боржник не має права ініціювати процедуру санації, передбачену статтею 6 цього Закону, протягом 18 місяців після початку стосовно нього процедури фінансової реструктуризації відповідно до Закону України "Про фінансову реструктуризацію" без отримання згоди фінансової (фінансових) установи (установ), жодна з яких не є пов'язаною особою боржника, якій (яким) належить щонайменше 50 відсотків загальної суми вимог фінансових установ до боржника, крім вимог пов'язаних осіб.

Термін "пов'язана особа" використовується у значенні, наведеному у Законі України "Про фінансову реструктуризацію";

3) правочини (договори) або майнові дії боржника, які були вчинені боржником протягом одного року, що передувало початку процедури фінансової реструктуризації, згідно із Законом України "Про фінансову реструктуризацію" можуть бути відповідно визнані недійсними або спростовані господарським судом у межах провадження у справі про банкрутство за заявою арбітражного керуючого або кредитора з підстав, визначених частиною першою статті 20 цього Закону;

4) положення статті 94 цього Закону не застосовуються до боржників, які беруть участь у процедурі фінансової реструктуризації відповідно до Закону України "Про фінансову реструктуризацію";

10) розділ X "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб" (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., N 50, ст. 564 із наступними змінами) доповнити пунктом 14 такого змісту:

"14. На період дії Закону України "Про фінансову реструктуризацію" Фонд гарантування вкладів фізичних осіб діє з урахуванням повноважень, визначених Законом України "Про фінансову реструктуризацію", та бере участь у процедурах, передбачених Законом України "Про фінансову реструктуризацію", на умовах, визначених Законом України "Про фінансову реструктуризацію".

4. Кабінету Міністрів України до набрання чинності цим Законом:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом та прийняття нормативно-правових актів на виконання положень цього Закону;

визначити орган, що застосовує санкції, передбачені статтею 30 цього Закону, до учасників процедури фінансової реструктуризації, які не є фінансовими установами, та затвердити порядок застосування санкцій цим органом.

5. Національному банку України до набрання чинності цим Законом:

розробити та/або привести у відповідність із цим Законом свої нормативно-правові акти;

розробити, схвалити та оприлюднити Рамковий договір відповідно до положень цього Закону.

6. Національному банку України, Кабінету Міністрів України протягом місяця з дня опублікування цього Закону визначити кандидатури до складу спостережної ради.

Президент України

**м. Київ
14 червня 2016 року
N 1414-VIII**

П. ПОРОШЕНКО